

'HAYDİ SÖYLE!'

Bizim müziklerimiz tekseslidir. Bir tek sazla tüm duygularımızı anlatırız.

1950 'lerde yoksul Anadolu köylüsü büyük kentlere göç etmeye başladığında yalnızca bir sazla anlattığı duygularını kent yaşamına uydurarak farklı çalgılar ve makamla anlatmayı denedi. Çoğunlukla Güneydoğu ve Doğu kökenli şarkıcılar yeni bir formla yorumladılar türkülerimizi. Bu müzik formu, bizim teksesli müziğimize, türkülerimize alternatif; sazın yanına farklı çalgıları ekleyerek çoksesliliği deneyen ve bildik makamlardan farklı bir yorum biçimi olan '*arabesk*' ti.

Buram buram yoksulluk, acı ve yabancılaşma kokan arabesk geniş kitlelere ulaşmayı başardı. Aslında çoksesliliği denemesi açısından yenilikçi bir anlayışı taşıyan , ama onu yapanların büyük çoğunluğunun müzikal altyapıdan yoksun oluşu nedeniyle şiddetle eleştirilen bir müzik türü olan arabesk, 70'lerin sonlarında başladığı popüler yaşamında 80'lerin ortalarında doruğa ulaştı.

İlk başlarda bu müzik türü de tıpkı onu yapanlar gibi çekingendi. Ancak arabeskin kitlesi arttıkça, bu müzik, üzerinden çekingenliğini atmaya, hatta cüretkârlaşmaya başladı. Mağarada doğduğunu, sonra İstanbul'a göç ederek inşaat işçiliği yaptığını anlatan İbrahim Tatlıses, "Ayağında kundura" yı bildik türkü formlarından farklı biçimde söylemeye başladığında çekingen bir Urfalı gençti. Ama zamanla çekingenliğini üzerinden attı. Artık eğitim düzeyi sorulduğunda "*Demirelvari*" bir jargonla, "*Urfa'da Oxford vardı da biz mi okumadık*" diyerek soruları yanıtlamaya başladı. Doğru.. Urfa'da Oxford yoktu.

Önceleri tıpkı köyden kente göçün yarattığı karşılıklı di renç gibi bu müziği dinleyenler ve ona cephe alanlar arasında da karşılıklı direnç yaşandı. Hatta arabeskçiler uzun yıllar devlet televizyonuna dahi çıkamadılar. Sonuçta bu müziği yapanların toplumsal statüleri değiştikçe, bu müziği dinleyenlerin de toplumsal statüleri değişti.

Neşet Ertaş gibi efendi Türk köylüsüne alışkın olanlar, önceleri bu arabeskçileri yadırgasalar da sonraları onların Rumelihisarı konserlerine gitmeye başladılar. Artık arabeskçiler devlet televizyonuna da çıkar oldu.

80'lerin ortalarında Türkiye yalnızca müzik alanında değil, siyasal alanda da müzik alanına benzer değişimlerle karşı karşıyaydı. 12 Eylül sonrası boşluktan yararlanarak iktidara gelen Anavatan Partisi ve onun başında bulunan Turgut Özal cumhuriyet tarihindeki benzerlerinden farklı bir biçimde siyaset yapmaya başladı. Onlar da "yenilikçi" ydi. Hatta eski cumhurbaşkanı Turgut Özal, "*Benim memurum işini bilir*" demek; askeri bir kıtayı üzerindeki şort ve tişörtüyle selamlamak gibi pek çok eylemiyle sergilemişti bu "yenilikçi" liğini. Hafızalara kazınan "Papatyalar" , sonradan görme zenginler, prensler ve katma değer Şabanlar yeni bir yaşam formunu ve anlayışı sergilediler.

Tıpkı arabesk gibi bu anlayış da kendisine geniş bir kitle buldu ve zaman içinde palazlandı.

O zaman da yükselen değerlerle, kimilerinin gelenekçi hatta statükocu bulduğu anlayış çarpışmaktaydı.

Bugün de benzer tartışmalar yaşanıyor.

Başbakan Tayyip Erdoğan da benzer nedenlerle sıkça eleştiriliyor. Mersin'de bir vatandaşa, "Ananı da al git" diyen, zaman zaman gazetecileri azarlayan, olaylara yaklaşımı ve üslubu sıkça tartışılan Sayın Başbakan'ın bu tutumu yadırganıyor.

Eleştiriler haklılık taşısa da değerlendirmeler eksik kalıyor. Bizim gibi tarihi doğudan batıya göçlerle yazılmış , hâlâ bu göçlerin tüm çelişkisini içinde barındıran bir ülkede aslında bu kimliklerin çatışması yaşanıyor.

Amin Maalouf 'un "*Ölümcül Kimlikler*" de yazdığı gibi, "*Bu kimlikler çatışırken en fazla saldırıya uğrayan kimlik ifade ediliyor. Kimi zaman bu kimlik gizleniyor, kimi zaman sahipleniliyor; bazen fazla açık etmeden, bazen de gürültüyle ilan ediliyor.*"

Sonuçta Sayın Başbakan tıpkı İbrahim Tatlıses'in şarkısında olduğu gibi ona oy veren kitlelere soruyor; "Söylim mi?"

Onlar da cevap veriyor:

"Haydi söyle!"

O da gürültüyle söylüyor.